

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20Csp/46/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121202619
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8121202619.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v právnej veci žalobcov 1) T. Ž., N.. XX.X.XXXX, 2) J. Ž., N.. X.X.XXXX, Y. A. A.Á. X, XXX XX W., obaja právne zastúpení JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanej Všeobecná úverová banka, a.s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a primerané finančné zadostučinenie, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o poskytnutí flexipôžičky reg. číslo 001814001050606 zo dňa 20.6.2006 a to v článku 1. v časti poplatkov platným ku dňu uzavretia tejto zmluvy znení:

„Poplatok za poskytnutie úveru: 750 Sk

Poplatok za I. upomienku: 200 Sk

Poplatok za každú ďalšiu upomienku: 1000 Sk“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o poskytnutí flexipôžičky, reg. číslo 001814001050606 zo dňa 20.6.2006 vo všeobecných obchodných podmienkach VÚB a.s. na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom a to v článku IV. Splácanie úveru, bod 8 v znení:

„Veriteľ je oprávnený akúkoľvek platbu dlžníka na plnenie peňažného záväzku z úverovej zmluvy započítať najprv na dlžné splatné príslušenstvo záväzku od najstaršej pohľadávky a až potom na dlžnú splatnú istinu od najstaršej pohľadávky, a to aj vtedy, ak dlžník pri platení určí inak“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o poskytnutí flexipôžičky reg. č. 001814001050606 zo dňa 20.6.2006 vo všeobecných obchodných podmienkach VÚB a.s. na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom a to v článku VII, Doručovanie a vyhlásenie klienta, bod 4, v znení:

„Podpisom žiadosti/úverovej zmluvy klient dáva v zmysle zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov a zákona o bankách s poskytnutím svojich osobných údajov a informácií, ktoré tvoria predmet alebo sú chránené bankovým tajomstvom (ďalej len „údaje a informácie“), ovládajúcej osobe banky, spoločnosti Banca Intesa, Miláno, Taliansko, dcérskym spoločnostiam banky a spoločnostiam patriacim do skupiny s úzkymi väzbami v zmysle z.č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov vrátane VÚB Asset Management, správ.spol. a.s., VÚB Generali dôchodková správcovská spoločnosť a.s. Consumer Finance Holding, a.s. za účelom interného výkazníctva, vyhodnotenia úverového rizika, ponuky produktov a služieb, vykonanie obchodov a archiváciu obchodnej dokumentácie a vymáhania nesplnených záväzkov dlžníka, a to v rozsahu údajov uvedených v žiadosti /úverovej zmluve na obdobie 10 rokov od podpisu žiadosti alebo 10 rokov od vyporiadania záväzkového vzťahu medzi klientom a bankou, pričom klient je oprávnený odvolať svoj súhlas najskôr po jednom roku od zániku záväzkového vzťahu alebo od udelenia súhlasu, pre prípad, že

zmluva nevznikne a to písomným oznámením doručeným na pobočku banky, kde je vedený príslušný úverový účet klienta alebo kde klient podal žiadosť o úver.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o poskytnutí flexipôžičky, reg. č. 001814001050606 zo dňa 20.6.2006 vo všeobecných obchodných podmienkach VÚB a.s. na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom a to v článku IX. Záverečné ustanovenia, bod 4, v znení:

„Zmluvné vzťahy medzi dlžníkom a bankou, ktoré nie sú výslovne upravené v texte úverovej zmluvy, prípadne v týchto obchodných podmienkach, sa riadia Obchodným zákonníkom a zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcom 200 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

VI. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

VII. Žalovaná je povinná nahradiť žalobcom trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou podanou na súde dňa 06.04.2021 domáhali určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok a primeraného finančného zadosťučinenia. Žalobu odôvodnili tým, že so žalovanou uzatvorili Zmluvu o poskytnutí flexipôžičky, reg. č. 001814001050606, zo dňa 20.6.2006 (ďalej aj ako „Zmluva“). Úverová zmluva obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, a to v Článku I., v Časti Poplatky platné ku dňu uzavretia tejto zmluvy, v znení: „Poplatok za poskytnutie úveru: 750 Sk Poplatok za I. upomienku: 200 Sk Poplatok za každú ďalšiu upomienku: 1000 Sk“. V zmysle tohto ustanovenia, sa mali zaviazat' na úhradu poplatkov za upomienky. Je neprijateľné, aby spotrebiteľ znášal akékoľvek výdavky žalovanej, ktoré jej môžu vzniknúť s vymáhaním pohľadávky, a ktoré si ona sama určila pevnou sumou vopred. Výšku poplatkov za upomienky žalovaná žiadnym spôsobom neodôvodnila, a aj preto ich požadovanie od spotrebiteľa odporuje dobrým mravom. Úverová zmluva obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, vo Všeobecných obchodných podmienkach VÚB, a.s., na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom, a to v článku IV. Splácanie úveru, bod 8., v znení: „Veriteľ je oprávnený akúkoľvek platbu dlžníka na plnenie peňažného záväzku z úverovej zmluvy započítavať najprv na dlžné splatné príslušenstvo záväzku od najstaršej pohľadávky a až potom na dlžnú splatnú istinu od najstaršej pohľadávky, a to aj vtedy, ak dlžník pri platení určí inak.“ Predmetné zmluvné ustanovenie poskytuje žalovanej ako dodávateľovi úveru možnosť započítavať platby na iný účel, akým je splatenie istiny tohto úveru, a bez ohľadu na vôľu. Toto ustanovenie zmluvy zakladá nevyvážený vzťah medzi žalobcami a žalovanou, pokiaľ ide o započítavanie platieb na predmetný úver, keďže umožňuje žalovanej postupovať v tomto smere nepredvídateľne a započítavanie platieb sa tak stáva pre netransparentné. Uvedená zmluvná podmienka spôsobuje, v rozpore s požiadavkou dobrej viery, zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa a je teda v rozpore s generálnou klauzulou (§ 53 ods. 1 OZ). Úverová zmluva obsahuje ďalšiu neprijateľnú zmluvnú podmienku, vo Všeobecných obchodných podmienkach VÚB, a.s., na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom, a to v článku VII. Doručovanie a vyhlásenie klienta, bod 4., v znení: „Podpisom žiadosti/úverovej zmluvy klient dáva v zmysle zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov a zákona o bankách s poskytnutím svojich osobných údajov a informácií, ktoré tvoria predmet alebo sú chránené bankovým tajomstvom (ďalej len „údaje a informácie“), ovládajúcej osobe banky, spoločnosti Banca Intesa, Miláno, Taliansko, dcérskym spoločnostiam banky a spoločnostiam patriacim do skupiny s úzkymi väzbami v zmysle z. č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov vrátane VÚB Asset Management, správ. spol. a.s., VÚB Generáli dôchodková správcovská spoločnosť, a.s. Consumer Finance Holding, a.s., za účelom interného výkazníctva, vyhodnotenia úverového rizika, ponuky produktov a služieb, vykonanie obchodov a archiváciu obchodnej dokumentácie a vymáhania nesplnených záväzkov dlžníka, a to v rozsahu údajov uvedených v žiadosti/úverovej zmluve na obdobie 10 rokov od podpisu žiadosti alebo 10 rokov od vyporiadania záväzkového vzťahu medzi klientom a bankou, pričom klient je oprávnený odvolať svoj súhlas najskôr po jednom roku od zániku záväzkového vzťahu alebo od udelenia súhlasu, pre prípad, že zmluva nevznikne, a to písomným oznámením doručeným na pobočku banky, kde je vedený príslušný úverový účet klienta alebo kde klient podal žiadosť o úver.“ Je zjavne neprimerané, ak dodávateľ spotrebiteľovi predloží na podpis predformulovanú

zmluvnú podmienku, podľa ktorej má spotrebiteľ udeliť široko koncipovaný súhlas, s nakladaním s jeho osobnými údajmi po dobu 10 rokov od podpisu žiadosti alebo 10 rokov od vyporiadania záväzkového vzťahu medzi klientom a bankou, bez ohľadu na dĺžku trvania zmluvy, ale spotrebiteľ je povinný odvolať súhlas písomným oznámením. Ukladanie takýchto povinností spotrebiteľovi nemá oporu v žiadnom zákone. Takýto súhlas formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individualizovaný prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne zákonom o ochrane osobných údajov požaduje. Zmluva obsahuje ďalšiu neprijateľnú zmluvnú podmienku vo Všeobecných obchodných podmienkach VÚB, a.s., na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom, a to v článku IX. Záverečné ustanovenia, bod 4., v znení: „Zmluvné vzťahy medzi dlžníkom a bankou, ktoré nie sú výslovne upravené v texte úverovej zmluvy, prípadne v týchto obchodných podmienkach, sa riadia Obchodným zákonníkom a zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.“ V danom prípade ide o spotrebiteľskú vec, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia § 52 a násl. OZ. Aplikácia OBZ by prichádzala do úvahy len vtedy, ak by to bolo pre spotrebiteľa výhodnejšie. O neprijateľnosti obdobnej zmluvnej podmienky, vo vzťahu k inému dodávateľovi, rozhodol rozsudkom Krajský súd Prešov, sp. zn. 8Co/34/2017, zo dňa 20.2.2018, ktorý potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 10C/56/2016, zo dňa 29.11.2016. Žalobcovia si zároveň uplatnili primerané finančné zadosť učinenie. Prípustnosť tejto žaloby vyvodzujú z § 3 ods. 5 tretia veta zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, v spojení s § 298 ods. 2 CSP, z ktorého vyplýva možnosť priznania primeraného finančného zadosť učinenia spotrebiteľovi aj v konaní, v ktorom sa spotrebiteľ domáha určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, a v tejto časti konania je úspešný. Primerané finančné zadosť učinenie (ďalej aj ako „PFZ“) má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutámu, ktorá predstavuje obohatenie spotrebiteľa vo výške priznaného PFZ proti dodávateľovi za to, že spotrebiteľ podstúpil súdne konanie, v ktorom bol ako spotrebiteľ na súde úspešný. Slovo primeraný má viacero synonym a jedným z nich je slovo spravodlivý. Výška PFZ preto nemôže mať len symbolický význam, nakoľko PFZ, len v symbolickej výške, nemôže byť ani primeraným ani spravodlivým. Na rozdiel od iných inštitútov finančného zadosť učinenia existujúcich v právnom poriadku SR (napr. ochrana osobnosti), v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadosť učinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte PFZ je možné zadosť učinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku, na jednej strane postihu nečestného dodávateľa a na druhej strane je PFZ odmenou spotrebiteľa za úspech na súde v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním PFZ v takej výške aby mala, nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutámu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške spĺňať nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritéria z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa. Pri nepeňažných nárokoch, z ktorých nevyplýva výška finančného plnenia, by takýmto kritériom mala byť recidíva porušovania spotrebiteľského práva, s tendenciou zvyšovania PFZ pri zistení opätovného opakovaného porušenia spotrebiteľského práva. PFZ požadujú vo výške 2 400,- eur, pričom nárok, tak ako ho požadujú, zohľadňuje skutočnosť, že Úverová zmluva žalovanej obsahovala štyri neprijateľné zmluvné podmienky, ktorých neprijateľnosti sa domáhajú, za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku požadujú 600,- eur.

2. Žalovaná s podanou žalobou nesúhlasila. Vo vyjadrení k žalobe namietala svoju pasívnu vecnú legitímáciu, keďže rámcovou Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 14.02.2011 uzatvorenou medzi žalovanou ako postupcom a spoločnosťou EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Údemicka 5, 85101 Bratislava, IČO: 35724803, spoločnosť zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sro, vložka č. 15294/B (ďalej len „postupník“) ako postupníkom došlo k odplatnému postúpeniu pohľadávky, vrátane práv a povinností veriteľa, plynúcich zo zmluvného vzťahu žalovanej a žalobcov. Dané postúpenie pohľadávok sa teda týkalo aj (t.j. medzi postúpené pohľadávky žalovanej ako veriteľa voči jej klientom ako dlžníkom patrili aj pohľadávky, vrátane práv a povinností veriteľa, plynúcich zo zmluvného vzťahu žalovanej a žalobcov, ktorý vznikol na základe Zmluvy o úvere. Žalobcovia majú vedomosť o postúpení pohľadávky, nakoľko vedú voči postupníkovi súdne konanie z vyššie uvedenej zmluvy.

3. Žalobcovia v replike poukázali na rozsudok Krajského súdu Prešov, sp. zn. 9Co/29/2017, zo 17.5.2018, v ktorom súd okrem iného uviedol: „K námietke nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného v rade 1/ odvolací súd poznamenáva, že vecnú legitímáciu má tá zo strán, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda ten, kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o

ktorých sa v konaní rozhoduje. Zmluva, ktorej preskúmanie je predmetom toho konania, bola uzavretá medzi žalobcom ako spotrebiteľom a žalovaným v rade 1/ ako dodávateľom. Preto je žalovaný v rade 1/, aj napriek postúpeniu pohľadávky, zmluvnou stranou predmetnej zmluvy. V prejednávanej veci bola postúpená len pohľadávka vyplývajúca z tohto hmotnoprávneho vzťahu. Aj keď došlo k postúpeniu pohľadávky na žalovaného v rade 2/, tým nezanikol hmotnoprávny vzťah medzi žalobcom a žalovaným v rade 1/. Napokon je to práve žalovaný v rade 1/, ktorý neprijateľné zmluvné podmienky skoncipoval a predložil žalobcovi na podpis, a ktorý by ich prípadne ešte mohol použiť aj vo vzťahu k ďalším spotrebiteľom. Ak súd vyhlásil predmetné zmluvné podmienky za neprijateľné, je dodávateľ v zmysle ust. § 53a Občianskeho zákonníka povinný zdržať sa ich ďalšieho používania, a teda výrok rozsudku sa žalovaného v rade 1/priamo týka.“ Obdobne uznesenie Krajského súdu Prešov, sp. zn. 20Co/145/2018, z 30.5.2019: „K otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného odvolací súd nad rámec odvolacích dôvodov dodáva, že vecnú legitímáciu má tá zo strán, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Zmluva, ktorej preskúmanie je predmetom toho konania, bola uzavretá medzi žalobkyňou ako spotrebiteľkou a žalovaným ako dodávateľom. Preto je žalovaný aj napriek, postúpeniu pohľadávky, zmluvnou stranou predmetnej zmluvy. V prejednávanej veci bola postúpená len pohľadávka vyplývajúca z tohto hmotnoprávneho vzťahu. Aj keď došlo k postúpeniu pohľadávky, tým nezanikol hmotnoprávny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným. Napokon je to práve žalovaný, ktorý neprijateľné zmluvné podmienky skoncipoval a predložil žalobkyni na podpis, a ktorý by ich prípadne ešte mohol použiť aj vo vzťahu k ďalším spotrebiteľom. Ak by súd opakovane vyhlásil predmetné zmluvné podmienky za neprijateľné, je dodávateľ v zmysle ust. § 53a Občianskeho zákonníka povinný zdržať sa ich ďalšieho používania, a teda výrok rozsudku by sa žalovaného priamo týkal.“

4. Žalovaná v duplike uviedla, že z podanej žaloby je možné vyvodiť, že neprijateľnosť zmluvných podmienok vidí žalobca v tom, že ako spotrebiteľ nemohol ovplyvniť predformulované ustanovenia Zmluvy, pričom uvedené zmluvné podmienky spôsobujú v rozpore s požiadavkou dobrej viery, zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa. Zmluva bola žalobcovi v rámci kontraktáčného procesu predložená na preštudovanie, pričom súhlas so všetkými jej ustanoveniami vyjadril vlastnoručným podpisom. V čase uzavretia Zmluvy neexistovala žiadna objektívna a už vôbec nie vážna prekážka, ktorá by žalobcovi znemožňovala resp. sťažovala oboznámiť sa s textom navrhovanej zmluvy (žalobca: 1. nebol v časovej tiesni, 2. nikto ho k podpisu nenútil, 3. neinformoval žalovaného, že by text bol preňho prípadne nečitateľným, či už z dôvodu veľkosti písma, prípadne očnej vady, nedostatku svetla, straty poskytnutých dokumentov, prípadne iných rýdzo subjektívnych dôvodov navrhovateľa; 4. nežiadal žalovaného ani nikoho iného o dodatočné podrobnejšie vysvetlenie zmyslu niektorých navrhovaných zmluvných klauzúl a ani vysvetlenie právnych dôsledkov jednotlivých klauzúl). Žalobca nebol donútený Zmluvu za ponúkaných podmienok podpisovať, nakoľko však podpisom vyjadril súhlas, žalovaná nemala dôvod pristupovať k individuálnemu dojednávaniu podmienok. Individuálne dojednanie podmienok s každým záujemcom o úverový produkt by neúmerne zvýšilo náklady spojené s poskytnutím úveru, ktoré by sa mohli odraziť v ďalších poplatkoch s týmto úverom spojených. Tvrdenia žalobcu o tom, že predložená zmluva bola pripravená dodávateľom, žalovaná nerozporuje. Samotná zmluva o spotrebiteľskom úvere, je najmä s poukazom na rozsiahle povinnosti poskytovateľa, štandardne pripravená dodávateľom služby - bankou. Tá na základe žiadosti klienta a po posúdení jeho bonity, predloží klientovi návrh zmluvy. Po oboznámení sa s jeho obsahom je následne len na uvážení klienta či do zmluvného vzťahu za ponúkaných podmienok vstúpi alebo nie. Samotná skutočnosť, že zmluva je pripravená dodávateľom, nemôže bez ďalšieho spôsobiť neplatnosť zmluvy ani jej časti. Dôležitou súčasťou spotrebiteľskej ochrany - tak v prostredí práva SR, ako aj práva EÚ - je definícia subjektov, adresátov tejto ochrany. Pri tzv. teste nekalosti obchodnej praktiky vychádzajú tak predpisy EÚ (najmä smernica 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách) ako aj zákon o ochrane spotrebiteľa z ekonomického správania nie príležitostného (kauzálného) spotrebiteľa, ale naopak zo správania tzv. priemerného spotrebiteľa, ktorého pojem a význam si smernica prepožičala z predchádzajúcej judikatúry Súdneho dvora EÚ k slobode pohybu, a za ktorého je považovaný len ten spotrebiteľ primerane správne informovaný (reasonably well-informed), zároveň všímavý (observant) a rovnako tiež obozretný (circumspect) [JUDr. Róbert Dobrovodský, PhD., LL.M.: Aktuálne otázky občianskoprávnej ochrany spotrebiteľa v právnom styku s podnikateľmi, Zborník k 16. Slovenským dňom obchodného práva, rok 2010, Paneurópska vysoká škola a Slovenská advokátska komora]. Takýto tzv. priemerný spotrebiteľ v judikatúre Súdneho dvora EÚ je len osoba kritická v jej správaní sa na trhu a osoba, ktorá sa sama informuje o kvalite aj cene tovarov, a ktorá sa správa suverénne

ekonomicky (rozhoduje o kúpení či nekúpení tovaru alebo služby) [Například, obozretný spotrebiteľ neuverí tomu, že veľkosť (rozmer) reklamovaného (propagovaného) označenia na balení tovaru je totožná s jeho skutočnou veľkosťou. Rovnako priemerný spotrebiteľ nebude prisudzovať tovarom označovaným ako „dermatologicky testované“ liečebné účinky, ktoré tovar ani nemôže mať.]. Ak aj priemerný spotrebiteľ nie je vždy primerane správne informovaný, predpokladá sa, že je informovaný aspoň priemerne (averagely informed). Z vyššie uvedených definičných znakov tzv. priemerného spotrebiteľa je teda zrejmé, že ani európske a ani vnútroštátne predpisy nechránia spotrebiteľa, ktorý bol a zostal neinformovaný v dôsledku svojej nevšimavosti prípadne neobozretnosti (alebo až ľahostajnosti a ľahkomyselnosti). Často však skutočnosti uvádzané v spotrebiteľských žalobách nasvedčujú tomu, že spotrebiteľ spadá možno práve do tejto zmieňovanej skupiny absolútne neinformovaných spotrebiteľov (ktorých neinformovanosť je spôsobená nevšimavosťou a ľahkomyselnosťou). Spotrebiteľia totiž často poukazujú na „nespočetné množstvo“ vraj „neprimeraných zmluvných podmienok“. Je však potrebné si uvedomiť, že ak spotrebiteľovi vadili niektoré zmluvné klauzuly už v čase prípravy zmluvnej dokumentácie a v čase predloženia návrhu zmluvy na posúdenie, tak zmluvu vôbec nemusel a nemal uzavierať (prípadne sa pred podpisom iniciatívne: i) klásť otázky a ii) žiadať „dovysvetliť“ skutočný význam a zmysel zmluvných klauzúl, ktorým nerozumel). Ak však spotrebiteľ návrh zmluvy prijal a text zmluvy podpísal bez toho, že by sa snažil predtým porozumieť obsahu predloženého návrhu zmluvy (prípadne dokonca bez toho, že by si návrh zmluvy prečítal), tak takéhoto spotrebiteľa nemožno považovať za spotrebiteľa primerane (resp. aspoň priemerne) správne informovaného, všimavého a obozretného, ktorého legitímne záujmy chráni právo EU a rovnako aj právo SR. Argumenty žalobcu v prípade týchto zmluvných podmienok preto považuje za absolútne nepodložené a neopodstatnené. Jedná sa o ukázkový príklad umelého a simulovaného konštatovania neprijateľnosti úplne neutrálnych zmluvných podmienok, účelovo využívaným na dosiahnutie finančného prospechu priznaním primeraného finančného zadosťučinenia. všetky poplatky a náklady súvisiace s úverom boli dohodnuté v zmluve a jej súčasťach (obchodné podmienky, cenník), t.j. žalobca svojím podpisom na zmluve s takýmito podmienkami súhlasil. Pritom však treba brať zreteľ na to, že poplatky či náklady úveru predstavujú zmluvné ustanovenia, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, a preto sú podľa nášho názoru vylúčené zo súdneho prieskumu neprijateľných podmienok (tým samozrejme netvrdíme, že by boli v rozpore s akýmkoľvek predpisom). Ide jednoducho o cenu za poskytnutie peňažných prostriedkov. Rovnaký záver prijala i česká právna teória, podľa ktorej cenovým dojednaním sú aj dojednania v úverových zmluvách o poplatkoch, ktoré sú tak vylúčené z prieskumu ich prípadnej neprijateľnej povahy podľa smernice o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (smernica Rady č. 93/13/EHS) . K českej právnej teórii sa v tejto otázke pripojila i súčasná (a už ustálená) česká judikatúra (Najvyšší súd Českej republiky a Ústavný súd Českej republiky nevynímajú), podľa ktorej poplatky spojené so spotrebiteľským úverom boli a sú bežnou praxou na danom segmente trhu. Podľa ustálenej českej judikatúry nie je možné pri úveroch poskytovaných spotrebiteľom, v rámci tak komplexného právneho vzťahu, požadovať, aby ku každej jednotlivéj povinnosti bola synalagmaticky naviazaná zodpovedajúca povinnosť druhej zmluvnej strany (neexistuje taký zákonný príkaz či zákaz, podľa ktorého by si na základe slobodne a vážne medzi stranami uzavretej zmluvy mohol podnikateľský subjekt ako protiplnenie, t.j. ako cenu poskytnutého úveru, požadovať jedine úroky). Úverová zmluva predstavuje celý komplex práv a povinností, pričom cena úveru nie je tvorená len úrokom, ale i všetkými v zmluve uvedenými povinnosťami - tu veriteľom požadovanými poplatkami či nákladmi, ktoré (úroky a poplatky, resp. aj náklady či prípadné zmluvné pokuty a sankčné poplatky) tvoria cenu peňazí, t.j. cenu poskytnutého úveru. Žalovaná si nie je vedomá porušenia akéhokoľvek právneho predpisu. Požiadavka žalobcu na vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2400,- eur je preto neopodstatnená, neprimeraná a v plnom rozsahu nedôvodná. Primerané finančné zadosťučinenie je podľa názoru žalovanej na mieste ako osobitná kompenzácia nemajetkovej ujmy vzniknutej spotrebiteľovi v konkrétnej situácii, pričom takáto ujma musí byť nie len tvrdená, ale aj preukázaná. Žalovaná v tejto súvislosti poukazuje na to, že žalobca v konaní nepreukázal, že by si voči žalovanej úspešne na súde uplatnil ochranu svojho porušeného spotrebiteľského práva. Žalovaná nesúhlasí s podanou žalobou, nakoľko má za to, že žalobca nepreukázal naplnenie hypotézy, ktorú ust. § 3 ods. 5 ZoOS na priznanie finančného zadosťučinenia vyžaduje, t. j. nepreukázal, že by bol spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie spotrebiteľských práv na súde.

5. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

6. Žalobcovia uzatvorili so žalovanou dňa 20.06.2006 zmluvu o poskytnutí flexipôžičky, na základe ktorej bol žalobcom poskytnutý úver vo výške 130.00,- Sk, ktorý sa zaviazali splácať v mesačných splátkach po 3.365,12 Sk.

7. V Článku I., v Časti Poplatky platné ku dňu uzavretia tejto zmluvy, je uvedené:

„Poplatok za poskytnutie úveru: 750 Sk

Poplatok za I. upomienku: 200 Sk

Poplatok za každú ďalšiu upomienku: 1000 Sk“.

8. Vo Všeobecných obchodných podmienkach VÚB, a.s., na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom, v článku IV. Splácanie úveru, bod 8., je uvedené: „Veriteľ je oprávnený akúkoľvek platbu dlžníka na plnenie peňažného záväzku z úverovej zmluvy započítať najprv na dlžné splatné príslušenstvo záväzku od najstaršej pohľadávky a až potom na dlžnú splatnú istinu od najstaršej pohľadávky, a to aj vtedy, ak dlžník pri platení určí inak.“

9. Vo Všeobecných obchodných podmienkach VÚB, a.s., na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom, v článku VII. Doručovanie a vyhlásenie klienta, bod 4., je uvedené: „Podpisom žiadosti/úverovej zmluvy klient dáva v zmysle zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov a zákona o bankách s poskytnutím svojich osobných údajov a informácií, ktoré tvoria predmet alebo sú chránené bankovým tajomstvom (ďalej len „údaje a informácie“, ovládajúcej osobe banky, spoločnosti Banca Intesa, Miláno, Taliansko, dcérskymi spoločnosťami banky a spoločnosťami patriacimi do skupiny s úzkymi väzbami v zmysle z. č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov vrátane VÚB Asset Management, správ. spol. a.s., VÚB Generáli dôchodková správcovská spoločnosť, a.s. Consumer Finance Holding, a.s., za účelom interného výkazníctva, vyhodnotenia úverového rizika, ponuky produktov a služieb, vykonanie obchodov a archiváciu obchodnej dokumentácie a vymáhania nesplnených záväzkov dlžníka, a to v rozsahu údajov uvedených v žiadosti/úverovej zmluve na obdobie 10 rokov od podpisu žiadosti alebo 10 rokov od vyporiadania záväzkového vzťahu medzi klientom a bankou, pričom klient je oprávnený odvolať svoj súhlas najskôr po jednom roku od zániku záväzkového vzťahu alebo od udelenia súhlasu, pre prípad, že zmluva nevznikne, a to písomným oznámením doručeným na pobočku banky, kde je vedený príslušný úverový účet klienta alebo kde klient podal žiadosť o úver.“

10. Vo Všeobecných obchodných podmienkach VÚB, a.s., na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom, v článku IX. Záverečné ustanovenia, bod 4., v znení: „Zmluvné vzťahy medzi dlžníkom a bankou, ktoré nie sú výslovne upravené v texte úverovej zmluvy, prípadne v týchto obchodných podmienkach, sa riadia Obchodným zákonníkom a zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.“

11. Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 01.03.2011 vyplýva, že pohľadávka zo zmluvy bola postúpená na spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o..

12. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

13. Podľa § 52 ods. 1 - 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 13.04.2006 do 28.02.2007 (ďalej len „Občiansky zákonník“), Spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti..

14. Podľa § 53 ods. 1,4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. Podľa § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení od 01.04.2002 do 30.06.2006, na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

16. Podľa § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Podľa § 298 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

18. Podľa § 298 ods.2 CSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

19. Uzavretú zmluvu súd považoval za zmluvu spotrebiteľskú, keďže žalovaná ako právnická osoba poskytla v rámci svojho podnikania úver žalobcom ako fyzickým osobám, ktoré nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z formy a obsahu zmluvy, je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mala žalovaná už pripravený a dopisovala do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa žalobcov, ktorý obsah zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohli ovplyvniť, ani neovplyvnili. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ zmluva obsahuje takéto neprijateľné podmienky, tak tieto sú neplatné.

20. Žalobcovia sa žalobou podanou na súde dňa 06.04.2021 domáhali určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok a primeraného finančného zadosťučinenia.

21. Vykonaným dokazovaním hodnotiac dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

22. Pokiaľ ide o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok tak súd sa v prvom rade zaoberal naliehavým právnym záujmom na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok a vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, je potrebné konštatovať, že v každom

prípade je daný naliehavý právny záujem žalobcov ako spotrebiteľov na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok, a to bez toho, aby žalobcovia museli tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo z vyššie uvedených zákonných ustanovení, najmä z citovaného § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.12.2013, sp. zn. 1Co/237/2013). Súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.10.2017, sp. zn. 18Co/120/2017, ktorý pripustil, že spotrebiteľ sa má možnosť domáhať určenia neprijateľnej podmienky. Taktiež podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR z 23. januára 2017, sp. zn. 6 Ndc 20/2016 právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes. A nakoniec podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná.

23. Súd taktiež poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 5.6.2018, sp. zn. 19Co/199/2017, ktorý uviedol: „Ak spotrebiteľ sleduje dosiahnutie právnej istoty v otázke, či je zmluvná podmienka neprijateľná, môže sa na súde domáhať žalobou určenia jej neprijateľnosti. Právna istota v takejto záležitosti je dôležitá a dosiahnutie takejto právnej istoty by nemalo byť podmieňované (kumulatívne) uplatnením či už náhrady škody, bezdôvodného obohatenia alebo primeraného finančného zadosťučinenia. Inými slovami povedané, nemožno spotrebiteľa nútiť do uplatňovania takýchto plnení pri jeho snahe dosiahnuť právnu istotu čo do (ne)záväznosti zmluvnej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti. Odvolací súd preto zastáva názor, že spotrebiteľ má právo domáhať sa určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky aj bez kumulatívneho uplatnenia nároku na plnenie z dôvodu neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky. Uvedené právo predpokladá ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách a tejto ochrany sa môže domáhať na súde (§ 3 ods.5).“

24. Súd následne skúmal, či napadnuté zmluvné podmienky sú neprijateľné.

25. Vo vzťahu k namietanému poplatku za poskytnutie úveru súd uvádza, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napíňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá, alebo je v rozpore s ratio legis zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktorému po materiálnej stránke dodané nie je a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Poplatok za poskytnutie úveru nie je v záujme spotrebiteľa. Nemá rozumný ekonomický základ, ktorý by opodstatňoval jeho znášanie spotrebiteľom. Každý poplatok, ktorý by mal spotrebiteľ platiť, by mal korešpondovať nejakému predmetu plnenia a je nevyhnutné, aby sa týmto poplatkom platilo skutočné plnenie poskytnuté spotrebiteľovi a v jeho záujme. Spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľom, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované vo vlastnom záujme dodávateľa, je v rozpore s dobrými mravmi.

26. Pokiaľ ide o poplatky za upomienky tak súd poukazuje na právny záver vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove 6Co 126/2012. Podľa neho v spotrebiteľských veciach poplatky za upomienky umožňujú získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech, ktorý prevyšuje skutočné výdavky žalobcu za upomienku. Zákon za príslušenstvo pohľadávky označuje náklady na uplatnenie pohľadávky. Predpokladá teda presné výdavky. Ani pokiaľ ide o škodu, ktorú by veriteľovi bolo dôvodné priznať pre porušenie povinnosti zo zmluvy, nemožno veriteľovi priznať viac ako skutočnú ujmu, či ušlý zisk. Paušálna výška poplatku za upomienku bez transparentného výpočtu skutočných nákladov plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky. Krajský súd v Prešove v rozhodnutí zo dňa 21.11.2017, sp. zn. 17Co/115/2017 uviedol: „poplatok za upomienku, výzvu nemôže mať sankčný charakter, v opačnom prípade by totiž mal povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné, netransparentné. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Je za hranicou rozumného úsudku, aby poplatok vo výške 15 Eur, 30 Eur sledoval výdavky spojené s vyhotovením a zaslaním upomienky. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, plnenie,

ktoré je poskytované spotrebiteľovi“. Sankčný charakter poplatkov za upomienky nepochybne vyplýva z ich rozdielnej sumy, keď prvá upomienka je vo výške 200,- Sk, ale ďalšie vo výške 1.000,- Sk.

27. Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí zo dňa 22.05.2014, sp. zn. 9Co/350/2012 uviedol: „Odvolací súd zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z. z.) . Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Preto zhodne so súdom prvého stupňa za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku v predmetnej právnej veci, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)“.

28. Súd taktiež poukazuje na rozhodnutie Vrchného Krajského súdu Karlsruhe z 3. mája 2011 (17U 192/10), s ktorým sa súd stotožňuje a podľa ktorého je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa (bod 34. rozsudku).

29. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku Všeobecných obchodných podmienkach VÚB, a.s., na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom, v článku IV. Splácanie úveru, bod 8., zmluvy, tak Súdny dvor v bode 68 rozsudku C-415/11 uviedol: „Ako uviedla generálna advokátka v bode 71 svojich návrhov, pri otázke, či podmienka spôsobuje „značnú nerovnováhu“ v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy na škodu spotrebiteľa, treba predovšetkým zohľadniť právne predpisy uplatňované vo vnútroštátnom práve v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami v tomto zmysle. Na základe takejto porovnávacej analýzy môže vnútroštátny súd posúdiť, či a prípadne do akej miery je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. Okrem toho sa zdá, že na tieto účely je relevantné preskúmať právne postavenie uvedeného spotrebiteľa z hľadiska prostriedkov, ktoré má podľa vnútroštátnej právnej úpravy k dispozícii na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok. Pokiaľ ide o otázku, za akých okolností dôjde k takejto nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery“, treba konštatovať vzhľadom na šestnásté odôvodnenie a ako v podstate uviedla aj generálna advokátka v bode 74 svojich návrhov, že, vnútroštátny súd má na tento účel preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorí zaobchádzajú so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s takouto podmienkou po individuálnom dojednaní.“ Podľa § 566 ods. Občianskeho zákonníka, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Naproti tomu napadnuté zmluvné ustanovenie poskytuje žalovanej ako dodávateľovi úveru možnosť započítavať platby na iný účel, akým je splatenie istiny tohto úveru, a to bez ohľadu na vôľu žalobcov. Je teda nepochybné, že toto ustanovenie zmluvy zakladá nevyvážený vzťah medzi žalobcami a žalovanou a dochádza k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa..

30. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku vo Všeobecných obchodných podmienkach VÚB, a.s., na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom, v článku VII. Doručovanie a vyhlásenie klienta, bod 4. zmluvy tak za neprijateľné súd považoval, že v zmysle spornej podmienky spotrebiteľ udeľuje súhlas na nakladanie s osobnými údajmi nielen v prípade ak zmluva vznikne, ale aj za stavu ak nedôjde k uzavretiu zmluvy, pričom odvolať súhlas môže až po uplynutí 1 roka. Neexistuje žiaden dôvod, pre ktorý by súhlas mal platiť aj v prípade, že zmluvný vzťah nevznikne. Navyše sa súdu javí, že doba 10 rokov od podpisu žiadosti a 10 rokov od vyporiadanie záväzkového vzťahu, je neprimeraná, zasahuje do osobných práv žalobcov. Osobne údaje by mali byť spracované iba na nevyhnutnú dobu, čo sa v danom prípade nestalo. Súd má za to, že dobu 10 rokov nie je možné hodnotiť ako primeranú dobu na uchovávanie osobných údajov. Navyše spotrebiteľ môže odvolať svoj súhlas až po uplynutí jedného roka a nie ihneď a to až svojím písomným vyhlásením. Za neprijateľné súd považoval aj to, že v zmysle spornej podmienky spotrebiteľ udeľuje predformulovaný súhlas na poskytnutie osobných údajov bližšie neurčenému počtu subjektov. Z hľadiska neurčitosti, komu vlastne je dávaný formulovaný súhlas,

možno konštatovať neplatnosť takéhoto dojednania z hľadiska § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, že právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. V danom prípade predformulované vyhlásenie klienta je súhlasom daným pre široký okruh neurčitých subjektov, ktoré budú oprávnené spracovať osobné údaje klienta. Ak chýba individuálne dojednanie takého širokého oprávnenia pre neurčitý počet subjektov, tak ani odvolávka na zákon o bankách neobstoí, pretože sa tu vytvára nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takáto zmluvná podmienka preto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, žalobcov, ktorým v snahe získať úver nezostávalo nič iné, len predtlač zmluvy, ktorej súčasťou sú aj všeobecné obchodné podmienky, podpísať.

31. Za neprijateľnú súd považoval aj zmluvnú podmienku vo Všeobecných obchodných podmienkach VÚB, a.s., na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom, v článku IX. Záverečné ustanovenia, bod 4 zmluvy. V danom prípade je nepochybné, že žalobcovia by nesúhlasili s takouto podmienkou po individuálnom dojednaní, keďže by jej uzatvorením vylúčili aplikáciu ustanovení občianskeho zákonníka, čo je v neprospech spotrebiteľa. Na takéto obchádzanie reagoval zákonodarca prijatím ustanovenia, podľa ktorého akékoľvek dohody, ktorých obsahom alebo účelom je vylúčenie aplikácie ustanovení o spotrebiteľských zmluvách, sú neplatné.

32. Súd preto žalobe v časti určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok v celom rozsahu vyhovel.

33. Podľa poslednej vety ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

34. V konaní bol základný predpoklad na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia preukázaný tým, že žalovaná ako predávajúci používaním neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve porušila svoju povinnosť podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky. Vzhľadom na formulárový charakter je pritom zrejmé, že v danom prípade to bola práve žalovaná, kto tieto ustanovenia pripravila a zakomponovala do spotrebiteľskej zmluvy. Súd teda dospel k záveru, že sú splnené podmienky k tomu, aby bolo žalobcovi priznané primerané finančné zadosťučinenie.

35. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia tak žalobcovia musia tvrdiť a označiť dôkazy na individualizáciu nároku. Pre určenie výšky nároku musia objektívne, vzhľadom na povahu, intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku preukázať, ako ho pociťovali a prežívali. Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej resp. hrozacej ujmy, okolností tak na strane žalobcov ako aj žalovanej, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcove. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktno držať ujmy, ktorá žalobcom objektívne hrozila, resp. ktorá im vznikla. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcov, resp. na kompenzáciu ich majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany, ale primeraný. Žalobcovia nepredložili žiadne dôkazy odôvodňujúce výšku primeraného zadosťučinenia. Súd preto pri výške vychádzal iba zo skutočností, že žalobcovia museli svoj nárok uplatniť na súde. Taktiež súd prihliadol na skutočnosť, že od uzavretia zmluvy uplynulo 15 rokov. Súd preto prihliadnutím na intenzitu zásahu ustálil ako dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti výšku primeraného finančného zadosťučinenia v sume 200,- eur (50,- eur za každú neprijateľnú podmienku), a preto v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

36. Vo vzťahu k aplikácii zákona č. 250/2007 Z.z. súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, ktorý vo veci sp. zn. 6Cdo/127/2017 uviedol: „Dovolací súd v prvom rade považuje za nevyhnutné v nadväznosti na tvrdenie žalovanej určiť právny režim, podľa ktorého je nutné posudzovať právo na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. V zákone č. 250/2007 Z. z. v prechodnom ustanovení § 29 je upravené pravidlo, podľa ktorého konania začaté do 30. júna 2007 sa dokončia podľa doterajších predpisov. Keďže tento súdny spor začal podaním žaloby 2. 10. 2014, t. j. po 30. júni 2007, je treba na vec aplikovať právnu úpravu zákona č. 250/2007 Z. z. a nie zákona č. 634/1992 Zb. tak, ako to nesprávne tvrdila žalovaná. Výklad preferovaný žalovanou by znamenal poškodenie spotrebiteľov v tom zmysle, že širšiu ochranu by požívali len tí spotrebiteľia, ktorých právne vzťahy vznikli za účinnosti zákona č. 250/2007 Z. z., čo je neprípustné.“

37. Pokiaľ ide o namietanú pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej, keďže zmluvou o postúpení pohľadávok uzatvorenou medzi žalovanou ako postupcom a spoločnosťou EOS KSI Slovensko, s.r.o. ako postupníkom došlo k odplatnému postúpeniu pohľadávky, vrátane práv a povinností veriteľa, plynúcich zo zmluvného vzťahu žalovanej a žalobcov, tak túto námietku súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Pasívna vecná legitímácia žalovanej vyplýva z toho, že žalovaná naformulovala neprijateľné zmluvné podmienky do zmluvy. Súd zhodne so žalobcami poukazuje na rozsudok Krajského súdu Prešov, sp. zn. 9Co/29/2017, zo 17.5.2018, v ktorom súd okrem iného uviedol: „K námietke nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného v rade 1/ odvolací súd poznamenáva, že vecnú legitímáciu má tá zo strán, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda ten, kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Zmluva, ktorej preskúmanie je predmetom toho konania, bola uzavretá medzi žalobcom ako spotrebiteľom a žalovaným v rade 1/ ako dodávateľom. Preto je žalovaný v rade 1/, aj napriek postúpeniu pohľadávky, zmluvnou stranou predmetnej zmluvy. V prejednávanej veci bola postúpená len pohľadávka vyplývajúca z tohto hmotnoprávného vzťahu. Aj keď došlo k postúpeniu pohľadávky na žalovaného v rade 2/, tým nezanikol hmotnoprávny vzťah medzi žalobcom a žalovaným v rade 1/. Napokon je to práve žalovaný v rade 1/, ktorý neprijateľné zmluvné podmienky skoncipoval a predložil žalobcovi na podpis, a ktorý by ich prípadne ešte mohol použiť aj vo vzťahu k ďalším spotrebiteľom. Ak súd vyhlásil predmetné zmluvné podmienky za neprijateľné, je dodávateľ v zmysle ust. § 53a Občianskeho zákonníka povinný zdržať sa ich ďalšieho používania, a teda výrok rozsudku sa žalovaného v rade 1/priamo týka.“ Obdobne uznesenie Krajského súdu Prešov, sp. zn. 20Co/145/2018, z 30.5.2019: „K otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného odvolací súd nad rámec odvolacích dôvodov dodáva, že vecnú legitímáciu má tá zo strán, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Zmluva, ktorej preskúmanie je predmetom toho konania, bola uzavretá medzi žalobkyňou ako spotrebiteľkou a žalovaným ako dodávateľom. Preto je žalovaný aj napriek, postúpeniu pohľadávky, zmluvnou stranou predmetnej zmluvy. V prejednávanej veci bola postúpená len pohľadávka vyplývajúca z tohto hmotnoprávného vzťahu. Aj keď došlo k postúpeniu pohľadávky, tým nezanikol hmotnoprávny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným. Napokon je to práve žalovaný, ktorý neprijateľné zmluvné podmienky skoncipoval a predložil žalobkyňi na podpis, a ktorý by ich prípadne ešte mohol použiť aj vo vzťahu k ďalším spotrebiteľom. Ak by súd opakovane vyhlásil predmetné zmluvné podmienky za neprijateľné, je dodávateľ v zmysle ust. § 53a Občianskeho zákonníka povinný zdržať sa ich ďalšieho používania, a teda výrok rozsudku by sa žalovaného priamo týkal.“

38. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobcovia boli v konaní úspešní v časti určenia neprijateľných zmluvných podmienok v celom rozsahu a v časti primeraného zadostučinenia v základu nároku v rozsahu 100%, pričom výška priznaného nároku závisela výlučne na posúdení súdu. Preto súd priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom pri vyčíslení sa bude vychádzať z priznanej sumy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).